

22. juni 2020

Til samtlige kommuner**Orienteringsbrev om indberetningspligt for kommuner ifm. § 64, stk. 3 eller 4 i serviceloven**

D. 1. juli 2020 træder en ny registreringsforpligtelse i kraft, hvilket betyder, at alle kommuner fremover løbende skal registrere og indberette visse afgørelser efter § 64 i serviceloven til Ankestyrelsen. Helt konkret skal kommunerne fremover:

- Indberette afgørelser efter SEL § 64, stk. 3, men alene de sager, hvor politiet bistår kommunen.
- Indberette alle afgørelser efter SEL § 64, stk. 4

Ankestyrelsen har, på foranledning af Social- og Indenrigsministeriet, udviklet et nyt indberetningskema for tilfælde, hvor kommunerne uden retskendelse enten træffer afgørelse om adgang til forældremyndighedsindehavers bolig eller – med politiets bistand – til et anbringelsessted. Dette indberetningskema skal benyttes af alle kommuner fra 1. juli 2020, så kommunerne herefter løbende indberetter, når de har fået bistand fra politiet ifm. § 64, stk. 3, i forbindelse med fuldbyrdelsen af afgørelsen, ligesom skemaet skal anvendes i alle tilfælde, hvor kommunen har truffet afgørelse efter § 64, stk. 4. Indberetningskemaet knytter sig op på de ændringer til serviceloven, der blev vedtaget 20. februar 2020, som blandt andet medførte et nyt stk. 3 og stk. 4 i § 64. Indberetningsforpligtigelsen, samt Ankestyrelsens rolle heri, er lovfæstet i § 64, stk. 7 og stk. 8.

Lovændringerne trådte i kraft 1. marts 2020, men kommunernes registreringsforpligtigelse er først gældende fra 1. juli 2020.

Ændringer i serviceloven (trådt i kraft 1. marts 2020)**§ 64, stk. 3:**

»Stk. 3. Kommunen har mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til et anbringelsessted efter § 66, stk. 1, for at eftersøge og medtage et barn eller en ung med henblik på at fuldbyrde en afgørelse efter § 69, stk. 3, eller efter § 24, stk. 1, jf. § 14, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.« **§ 64, stk. 4:**

»Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at kommunen mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til forældremyndighedens indehavers bolig og rum, når

- 1) adgangen til hjemmet sker som led i den børnefaglige undersøgelse efter § 50 eller den ufaglige undersøgelse efter § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet og må anses som nødvendig for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling og
- 2) forældrene har modarbejdet, at en vurdering af barnets eller den ungs støttebehov kan gennemføres med andre lempelige foranstaltninger.«

§ 64, stk. 7:

»Fuldbyrdelse af en afgørelse, jf. stk. 3, hvor politiet yder bistand til kommunen efter stk. 5, skal registreres og indberettes af kommunen til Ankestyrelsen. Der udarbejdes årligt en rapport over anvendelsen af bestemmelsen. «

22. juni 2020

Stk. 5 bliver herefter stk. 8.

§ 64, stk. 8:

»Kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 4 skal registreres og indberettes af kommunen til Ankestyrelsen. Der udarbejdes årligt en rapport over anvendelsen af bestemmelsen.«

Om § 64, stk. 3 (ændring af anbringelsessted):

Med lovændringen fremsættes der krav om, at kommunen skal registre og indberette sager, hvor politiet yder bistand til kommunen ved afhentning af barnet eller den unge uden retskendelse, og mod behørig legitimation på et anbringelsessted, med henblik på at fuldbyrde en afgørelse om ændret anbringelsessted uden samtykke efter servicelovens § 69, stk. 3, eller efter § 24, stk. 1, jf. § 14, i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet.

Registreringen skal indeholde kommunens begrundelse for at anmode om politiets bistand. Barnet eller den unge skal gøres bekendt med registreringen, og barnets eller den unges oplevelse af situationen vil skulle indgå i indberetningen til Ankestyrelsen. På baggrund af indberetningerne vil der årligt blive udarbejdet en rapport, som oversendes til Folketinget.

Om § 64, stk. 4 (adgang til private hjem):

Endelig er der fastsat en pligt for kommunerne til at registrere og indberette anvendelsen af servicelovens hidtil gældende § 64, stk. 3 (som efter 1. marts 2020 er stk. 4) til Ankestyrelsen. Dvs. at der efter denne bestemmelse skal ske indberetning af alle de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at kommunen som led i en børne- eller ungefaglig undersøgelse har adgang til forældremyndighedsindehaverens private hjem. Hidtil er opgørelserne udarbejdet ved, at Ankestyrelsen har kontaktet samtlige kommuner med spørgsmål om de seneste års anvendelse af bestemmelsen. Kommunerne har herefter skulle fremsøge de relevante sager for at kunne oplyse, i hvilket omfang kommunen har anvendt bestemmelsen i den pågældende periode.

Baggrunden for ændringerne i serviceloven

Baggrunden for ændringen er bl.a., at Folketingets Ombudsmand ved brev af 15. november 2016 rettede henvendelse til Social- og Indenrigsministeriet og bad ministeriet oplyse, om de mente, at der var grundlag for en hjemmel til tvangsfuldbyrdelse af afgørelser om ændret anbringelsessted – også i de tilfælde, hvor barnet opholder sig hos andre end forældremyndighedsindehaverne. Der var således ikke hjemmel hertil efter de (før 1. marts 2020) gældende regler. Servicelovens § 64 indeholder således særlige regler om fuldbyrdelse af en række tvangsmæssige afgørelser, herunder bl.a. om anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, men disse bestemmelser omfattede efter de hidtil gældende regler ikke afgørelser om ændret anbringelsessted uden samtykke.

For at styrke retssikkerheden for barnet eller den unge, forældremyndighedsindehaveren, anbringelsesstedet m.v. ved gennemførelse af tvangsmæssige afgørelser, er det blevet tydeliggjort i serviceloven, at fuldbyrdelse af tvangsmæssige afgørelser skal ske så skånsomt, som omstændighederne tillader, og med henblik på at sikre barnets eller den unges bedste. Kommunen skal afsøge mulighederne for at opnå forældremyndighedsindehaverens, barnets eller den unges og eventuelt andre familiemedlemmers eller netværkets frivillige medvirken til afgørelsens fuldbyrdelse, medmindre hensynet til barnets eller den unges bedste i afgørende grad taler imod.

22. juni 2020

I forarbejderne til lovændringerne er det uddybende beskrevet, hvad dette vil indebære, herunder de hensyn og afvejninger kommunen skal foretage. Hensigten er, at det så vidt muligt helt skal undgås, at det bliver nødvendigt at anvende politiets bistand ved fuldbyrdelsen af sådanne afgørelser.

For nærmere oplysninger om ændringen af § 64 i serviceloven henvises til Social- og Indenrigsministeriets orienteringsskrivelse:

- [Orienteringsskrivelse fra Social- og Indenrigsministeriet \(åbner eksternt link fra Retsinformation\)](#)

Med venlig hilsen

Morten L. Hansen
Center for Læring og Analyse i Ankestyrelsen
Mail: molh@ast.dk